

Ἰακώβου

Ἰάκωβος,¹ θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα **1**
φυλαῖς² ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ,³ χαίρειν.

Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε,⁴ ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς⁵ **2**
περιπέσῃτε⁶ ποικίλοις,⁷ γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον⁸ ὑμῶν τῆς **3**
πίστεως κατεργάζεται⁹ ὑπομονήν·¹⁰ ἡ δὲ ὑπομονὴ¹⁰ ἔργον τέλειον **4**
ἐχέτω, ἵνα ᾗτε τέλειοι¹¹ καὶ ὁλόκληροι,¹² ἐν μηδενὶ λειπόμενοι.¹³

Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται¹³ σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ **5**
πᾶσιν ἀπλῶς,¹⁴ καὶ οὐκ ὀνειδίζοντος,¹⁵ καὶ δοθήσεται αὐτῷ. **6**
Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος·¹⁶ ὁ γὰρ
διακρινόμενος¹⁶ ἔοικεν¹⁷ κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ¹⁸ καὶ
ρίπιζομένῳ.¹⁹ Μὴ γὰρ οἰέσθω²⁰ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεται τι **7**
παρὰ τοῦ κυρίου. Ἄνῃρ δίψυχος,²¹ ἀκατάστατος²² ἐν πάσαις ταῖς **8**
ὁδοῖς αὐτοῦ.

¹ Ἰάκωβος, James, Jacob. ² φυλή, ἥς, ἡ, tribe, race. ³ διασπορά, ᾧς, ἡ, diaspora, dispersion. ⁴ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁵ πειρασμός, οὗ, ὁ, temptation, trial. ⁶ περιπίπτω, fall in with, strike. ⁷ ποικίλος, varied, manifold. ⁸ δοκίμιον, οὗ, τό, testing, test. ⁹ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁰ ὑπομονή, ἥς, ἡ, endurance, perseverance. ¹¹ τέλειος, complete, perfect. ¹² ὁλόκληρος, whole, complete. ¹³ λείπω, leave, leave behind. ¹⁴ ἀπλῶς, simply, sincerely. ¹⁵ ὀνειδίζω, reproach, revile. ¹⁶ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁷ ἔοικα, be like, am like. ¹⁸ ἀνεμίζω, am blown with the wind. ¹⁹ ῥιπίζω, toss to and fro. ²⁰ οἶμαι, think, suppose. ²¹ δίψυχος, double-minded, hesitating. ²² ἀκατάστατος, unstable, restless.

Καυχάσθω¹ δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς² ἐν τῷ ὕψει³ αὐτοῦ· ὁ δὲ 9
 πλούσιος⁴ ἐν τῇ ταπεινώσει⁵ αὐτοῦ· ὅτι ὡς ἄνθος⁶ χόρτου⁷
 παρελεύσεται.⁸ Ἀνέτειλεν⁹ γὰρ ὁ ἥλιος¹⁰ σὺν τῷ καύσωνι,¹¹ καὶ 11
 ἐξήρανεν¹² τὸν χόρτον,⁷ καὶ τὸ ἄνθος⁶ αὐτοῦ ἐξέπεσεν,¹³ καὶ ἡ
 εὐπρέπεια¹⁴ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτως καὶ ὁ
 πλούσιος⁴ ἐν ταῖς πορείαις¹⁵ αὐτοῦ μαρανθήσεται.¹⁶

Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει¹⁷ πειρασμόν·¹⁸ ὅτι δόκιμος¹⁹ γενόμενος 12
 λήψεται τὸν στέφανον²⁰ τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο²¹ ὁ κύριος τοῖς
 ἀγαπῶσιν αὐτόν. Μηδεὶς πειραζόμενος²² λεγέτω ὅτι Ἀπὸ θεοῦ 13
 πειράζομαι·²² ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός²³ ἐστὶν κακῶν, πειράζει²² δὲ
 αὐτὸς οὐδένα· ἕκαστος δὲ πειράζεται,²² ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας²⁴ 14
 ἐξελκόμενος²⁵ καὶ δελεαζόμενος.²⁶ Εἴτα²⁷ ἡ ἐπιθυμία²⁴ 15
 συλλαβοῦσα²⁸ τίκει²⁹ ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα³⁰
 ἀποκύει³¹ θάνατον. Μὴ πλανᾶσθε,³² ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. 16
 Πᾶσα δόσις³³ ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα³⁴ τέλειον³⁵ ἄνωθέν³⁶ ἐστίν,
 καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἔνι³⁷

¹ καυχάομαι, boast, glory. ² ταπεινός, humble, downcast. ³ ὕψος, οὐς, τό, height, heaven. ⁴ πλούσιος, rich. ⁵ ταπεινώσις, εὐς, ἡ, humiliation, humble state. ⁶ ἄνθος, οὐς, τό, flower, bloom. ⁷ χόρτος, οὐ, ὁ, grass, hay. ⁸ παρέρχομαι, pass by, go by. ⁹ ἀνατέλλω, cause to rise, make to rise. ¹⁰ ἥλιος, οὐ, ὁ, sun, sunlight. ¹¹ καύσων, ὢνος, ὁ, burning heat, scorching heat. ¹² ξηραίνω, dry up, parch. ¹³ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁴ εὐπρέπεια, ας, ἡ, beauty, loveliness. ¹⁵ πορεία, ας, ἡ, journey, way. ¹⁶ μαραίνω, die, wither. ¹⁷ ὑπομένω, tarry, endure. ¹⁸ πειρασμός, οὐ, ὁ, temptation, trial. ¹⁹ δόκιμος, tested, approved. ²⁰ στέφανος, οὐ, ὁ, crown, garland. ²¹ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ²² πειράζω, test, tempt. ²³ ἀπείραστος, unable to be tempted, untried. ²⁴ ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ²⁵ ἐξέλκω, drag away, entice. ²⁶ δελεάζω, lure, entice. ²⁷ εἴτα, then, thereafter. ²⁸ συλλαμβάνω, take, conceive. ²⁹ τίκτω, give birth to, bear. ³⁰ ἀποτελέω, bring to completion, finish. ³¹ ἀποκύει, give birth to, bring forth. ³² πλανᾶω, deceive, lead astray. ³³ δόσις, εὐς, ἡ, gift, giving. ³⁴ δῶρημα, τος, τό, gift, present. ³⁵ τέλειος, complete, perfect. ³⁶ ἄνωθεν, from above, again. ³⁷ ἐνι, there is in, is present.

παραλλαγῇ,¹ ἢ τροπῆς² ἀποσκίασμα.³ Βουλευθεὶς⁴ ἀπεκύησεν⁵ 18
 ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχὴν⁶ τινὰ τῶν αὐτοῦ
 κτισμάτων.⁷

Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχύς⁸ εἰς τὸ 19
 ἀκοῦσαι, βραδὺς⁹ εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς⁹ εἰς ὀργήν· ὀργὴ¹⁰ γὰρ 20
 ἀνδρὸς δικαιοσύνην θεοῦ οὐ κατεργάζεται.¹¹ Διὸ ἀποθέμενοι¹² 21
 πᾶσαν ῥυπαρίαν¹³ καὶ περισσεῖαν¹⁴ κακίας,¹⁵ ἐν πραΰτητι¹⁶
 δέξασθε τὸν ἔμφυτον¹⁷ λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς
 ὑμῶν. Γίνεσθε δὲ ποιηταί¹⁸ λόγου, καὶ μὴ μόνον ἀκροαταί,¹⁹ 22
 παραλογιζόμενοι²⁰ ἑαυτούς. Ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς¹⁹ λόγου ἐστὶν 23
 καὶ οὐ ποιητής,¹⁸ οὗτος ἔοικεν²¹ ἀνδρὶ κατανοοῦντι²² τὸ πρόσωπον
 τῆς γενέσεως²³ αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ·²⁴ κατενόησεν²² γὰρ ἑαυτὸν καὶ 24
 ἀπελήλυθεν, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο²⁵ ὁποῖος²⁶ ἦν. Ὁ δὲ 25
 παρακύψας²⁷ εἰς νόμον τέλειον²⁸ τὸν τῆς ἐλευθερίας²⁹ καὶ
 παραμείνας,³⁰ οὗτος οὐκ ἀκροατὴς¹⁹ ἐπιλησμονῆς³¹ γενόμενος
 ἀλλὰ ποιητὴς¹⁸ ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει³² αὐτοῦ
 ἔσται. Εἴ τις δοκεῖ θρησκός³³ εἶναι ἐν ὑμῖν, μὴ χαλιναγωγῶν³⁴ 26

¹ παραλλαγῇ, ἥς, ἡ, change, variation. ² τροπῆς, ἥς, ἡ, turning, change. ³ ἀποσκίασμα, τος, τό, shadow, faint image or copy. ⁴ βούλομαι, wish, will. ⁵ ἀποκυέω, give birth to, bring forth. ⁶ ἀπαρχή, ἥς, ἡ, first fruit. ⁷ κτίσμα, ος, τό, creature, created thing. ⁸ ταχύς, quickly, quick. ⁹ βραδύς, slow. ¹⁰ ὀργή, ἥς, ἡ, wrath, anger. ¹¹ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹² ἀποτίθηναι, put off, lay aside. ¹³ ῥυπαρία, ας, ἡ, filthiness, vulgarity. ¹⁴ περισσεῖα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ¹⁵ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ¹⁶ πραΰτης, mildness, gentleness. ¹⁷ ἔμφυτος, implanted, inborn. ¹⁸ ποιητής, οὗ, ὁ, maker, doer. ¹⁹ ἀκροατής, οὗ, ὁ, hearer, hearer of. ²⁰ παραλογίζομαι, deceive, mislead. ²¹ ἔοικα, be like, am like. ²² κατανοέω, observe, understand. ²³ γένεσις, εως, ἡ, origin, birth. ²⁴ ἔσοπτρον, ου, τό, mirror. ²⁵ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ²⁶ ὁποῖος, what sort of, what kind of. ²⁷ παρακύπτω, stoop to look, look. ²⁸ τέλειος, complete, perfect. ²⁹ ἐλευθερία, ας, ἡ, liberty, freedom. ³⁰ παραμένω, remain beside, continue. ³¹ ἐπιλησμονή, ἥς, ἡ, forgetfulness. ³² ποίησις, εως, ἡ, making, doing. ³³ θρησκός, religious. ³⁴ χαλιναγωγέω, bridle, hold in check.

γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀπατῶν¹ καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος²
 ἡ θρησκεία.³ Θρησκεία³ καθαρὰ⁴ καὶ ἀμίαντος⁵ παρὰ θεῷ καὶ 27
 πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι⁶ ὀρφανούς⁷ καὶ χήρας⁸ ἐν τῇ
 θλίψει⁹ αὐτῶν, ἄσπιλον¹⁰ ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις¹¹ ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ κυρίου 2
 ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ τῆς δόξης. Ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν 2
 συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος¹² ἐν ἐσθῇτι¹³ λαμπρᾷ,¹⁴
 εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς¹⁵ ἐν ῥυπαρᾷ¹⁶ ἐσθῇτι,¹³ καὶ ἐπιβλέψῃτε¹⁷ 3
 ἐπὶ τὸν φοροῦντα¹⁸ τὴν ἐσθῆτα¹³ τὴν λαμπράν,¹⁴ καὶ εἴπητε αὐτῷ,
 Σὺ κάθου ὧδε καλῶς,¹⁹ καὶ τῷ πτωχῷ¹⁵ εἴπητε, Σὺ στήθι ἐκεῖ, ἢ
 κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν²⁰ μου: καὶ οὐ διεκρίθητε²¹ ἐν ἑαυτοῖς, 4
 καὶ ἐγένεσθε κριταὶ²² διαλογισμῶν²³ πονηρῶν; Ἀκούσατε, 5
 ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέξατο²⁴ τοὺς πτωχοὺς¹⁵
 τοῦ κόσμου πλουσίους²⁵ ἐν πίστει, καὶ κληρονόμους²⁶ τῆς
 βασιλείας ἧς ἐπηγγέιλато²⁷ τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; Ὑμεῖς δὲ 6
 ἡτιμάσατε²⁸ τὸν πτωχόν.¹⁵ Οὐχ οἱ πλούσιοι²⁵ καταδυναστεύουσιν
 ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἔλκουσιν³⁰ ὑμᾶς εἰς κριτήρια;³¹ Οὐκ αὐτοὶ 7

¹ ἀπατάω, deceive, lead into error. ² μάταιος, vain, useless. ³ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ⁴ καθαρός, clean, pure. ⁵ ἀμίαντος, undefiled, untainted. ⁶ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁷ ὀρφανός, orphan, bereaved. ⁸ χήρα, ας, ἡ, widow. ⁹ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁰ ἄσπιλος, spotless, unstained. ¹¹ προσωποληψία, ας, ἡ, partiality, favoritism. ¹² χρυσοδακτύλιος, with a gold ring. ¹³ ἐσθής, ἡτος, ἡ, clothing. ¹⁴ λαμπρός, bright, shining. ¹⁵ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ¹⁶ ῥυπαρός, filthy, soiled. ¹⁷ ἐπιβλέπω, look on (with favor), have regard for. ¹⁸ φορέω, wear, bear. ¹⁹ καλῶς, rightly, well. ²⁰ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ²¹ διακρίνω, discriminate, judge. ²² κριτής, ου, ὁ, judge. ²³ διαλογισμός, ου, ὁ, reasoning, questioning. ²⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ²⁵ πλούσιος, rich. ²⁶ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ²⁷ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ²⁸ ἀτιμάζω, dishonor, disgrace. ²⁹ καταδυναστεύω, oppress, overpower. ³⁰ ἐλκύω, drag, draw. ³¹ κριτήριον, ου, τό, law court, tribunal.

βλασφημοῦσιν¹ τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν² ἐφ' ὑμᾶς; Εἰ 8
 μέντοι³ νόμον τελεῖτε⁴ βασιλικόν,⁵ κατὰ τὴν γραφὴν, Ἀγαπήσεις
 τὸν πλησίον⁶ σου ὡς σεαυτόν,⁷ καλῶς⁸ ποιεῖτε: εἰ δὲ 9
 προσωποληπτεῖτε,⁹ ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε,¹⁰ ἐλεγχόμενοι¹¹ ὑπὸ τοῦ
 νόμου ὡς παραβάται.¹² Ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσει, 10
 πταίσει¹³ δὲ ἐν ἐνί, γέγονεν πάντων ἔνοχος.¹⁴ Ὁ γὰρ εἰπὼν, Μὴ 11
 μοιχεύσεις,¹⁵ εἶπεν καί, Μὴ φονεύσεις:¹⁶ εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις,¹⁵
 φονεύσεις¹⁶ δέ, γέγονας παραβάτης¹² νόμου. Οὕτως λαλεῖτε καὶ 12
 οὕτως¹⁷ ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας¹⁸ μέλλοντες κρίνεσθαι. 13
 Ἡ γὰρ κρίσις¹⁹ ἀνέλεος²⁰ τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος:²¹ κατακαυχᾶται
 ἔλεον²¹ κρίσεως.¹⁹

Τί τὸ ὄφελος,²³ ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ 14
 ἔχῃ; Μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; Ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἡ 15
 ἀδελφὴ²⁴ γυμνοὶ²⁵ ὑπάρχωσιν καὶ λειπόμενοι²⁶ ὥσιν τῆς
 ἐφημέρου²⁷ τροφῆς,²⁸ εἴπη δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, Ὑπάγετε ἐν 16
 εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε²⁹ καὶ χορτάζεσθε,³⁰ μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ
 ἐπιτήδεια³¹ τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος;²³ Οὕτως καὶ ἡ πίστις, ἐὰν 17

¹ βλασφημέω, revile, blaspheme. ² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ³ μέντοι, yet, however. ⁴ τελέω, finish, fulfill. ⁵ βασιλικός, royal, connected with a king. ⁶ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ⁷ σεαυτοῦ, yourself, of you. ⁸ καλῶς, rightly, well. ⁹ προσωποληπτέω, show partiality. ¹⁰ ἐργάζομαι, work, word. ¹¹ ἐλέγχω, convict, reprove. ¹² παραβάτης, ου, ό, transgressor. ¹³ πταίω, cause to stumble, stumble. ¹⁴ ἔνοχος, involved in, liable. ¹⁵ μοιχεύω, commit adultery. ¹⁶ φονεύω, kill, murder. ¹⁷ οὕτως, thus, so. ¹⁸ ἐλευθερία, ας, ή, liberty, freedom. ¹⁹ κρίσις, εως, ή, judgment, judging. ²⁰ ἀνέλεος, merciless, without mercy. ²¹ ἔλεος, ους, ό, pity, mercy. ²² κατακαυχάομαι, exult over, triumph over. ²³ ὄφελος, ους, τό, use, benefit. ²⁴ ἀδελφή, ής, ή, sister. ²⁵ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ²⁶ λείπω, leave, leave behind. ²⁷ ἐφήμερος, daily, for the day. ²⁸ τροφή, ής, ή, food, nourishment. ²⁹ θερμαίνω, warm. ³⁰ χορτάζω, eat until full, be filled. ³¹ ἐπιτήδειος, necessary.

μὴ ἔργα ἔχη, νεκρά ἐστιν καθ' ἑαυτήν. Ἀλλ' ἐρεῖ τις, Σὺ πίστιν 18
 ἔχεις, καὶ γὰρ ἔργα ἔχω· δείξόν¹ μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων
 σου, καὶ γὰρ δείξω¹ σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου. Σὺ 19
 πιστεύεις ὅτι ὁ θεὸς εἷς ἐστίν· καλῶς² ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια
 πιστεύουσιν, καὶ φρίσσουσιν.³ Θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ⁴ ἄνθρωπε 20
 κενέ,⁵ ὅτι ἡ πίστις χωρὶς⁶ τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν; Ἀβραὰμ ὁ 21
 πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη,⁷ ἀνενέγκας⁸ Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν
 αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον;⁹ Βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει¹⁰ τοῖς 22
 ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη;¹¹ Καὶ 23
 ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ,
 καὶ ἐλογίσθη¹² αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος¹³ θεοῦ ἐκλήθη. 24
 Ὅρατε τοίνυν¹⁴ ὅτι ἐξ ἔργων δικαιούται⁷ ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ
 πίστεως μόνον. Ὁμοίως¹⁵ δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη¹⁶ οὐκ ἐξ ἔργων 25
 ἐδικαιώθη,⁷ ὑποδεξαμένη¹⁷ τοὺς ἀγγέλους, καὶ ἑτέρα ὁδῷ
 ἐκβαλοῦσα; Ὡσπερ¹⁸ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς⁶ πνεύματος νεκρόν 26
 ἐστίν, οὕτως καὶ ἡ πίστις χωρὶς⁶ τῶν ἔργων νεκρά ἐστίν.

¹ δείκνυμι, show, point out. ² καλῶς, rightly, well. ³ φρίσσω, shudder. ⁴ ὦ, Oh! omega. ⁵ κενός, empty, vain. ⁶ χωρὶς, separate, apart from (gen). ⁷ δικαιόω, justify, pronounce righteous. ⁸ ἀναφέρω, bring up, offer. ⁹ θυσιαστήριον, οὐ, τό, altar. ¹⁰ συνεργέω, work together. ¹¹ τελειόω, fill, fulfill. ¹² λογίζομαι, calculate, consider. ¹³ φίλος, οὐ, ὁ, loving, friend. ¹⁴ τοίνυν, accordingly, therefore. ¹⁵ ὁμοίως, likewise, in like manner. ¹⁶ πόρνη, ἡς, ἡ, prostitute. ¹⁷ ὑποδέχομαι, welcome, receive. ¹⁸ ὥσπερ, just as, even as.

Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μείζον **3**

κρίμα¹ ληψόμεθα. Πολλὰ γὰρ πταίμεν² ἅπαντες.³ Εἴ τις ἐν **2**

λόγῳ οὐ πταίει,² οὗτος τέλειος⁴ ἀνὴρ, δυνατὸς⁵ χαλιναγωγῆσαι⁶

καὶ ὅλον τὸ σῶμα. Ἴδε, τῶν ἵππων⁷ τοὺς χαλινούς⁸ εἰς τὰ **3**

στόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ

σῶμα αὐτῶν μετάγομεν.⁹ Ἰδοὺ, καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα¹⁰ ὄντα, **4**

καὶ ὑπὸ σκληρῶν¹¹ ἀνέμων¹² ἐλαυνόμενα,¹³ μετάγεται⁹ ὑπὸ

ἐλαχίστου¹⁴ πηδαλίου,¹⁵ ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ¹⁶ τοῦ εὐθύνοντος¹⁷

βούληται.¹⁸ Οὕτως καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν¹⁹ μέλος²⁰ ἐστίν, καὶ **5**

μεγαλαυχεῖ.²¹ Ἰδοὺ, ὀλίγον²² πῦρ ἡλικὴν²³ ὕλην²⁴ ἀνάπτει.²⁵ Καὶ ἡ **6**

γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας:²⁶ οὕτως ἡ γλῶσσα

καθίσταται²⁷ ἐν τοῖς μέλεσιν²⁰ ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα²⁸ ὅλον τὸ σῶμα,

καὶ φλογίζουσα²⁹ τὸν τροχὸν³⁰ τῆς γενέσεως,³¹ καὶ φλογιζομένη²⁹

ὑπὸ τῆς γεέννης.³² Πᾶσα γὰρ φύσις³³ θηρίων³⁴ τε καὶ πετεινῶν,³⁵ **7**

έρπετων³⁶ τε καὶ ἐναλίων,³⁷ δαμάζεται³⁸ καὶ δεδάμασται³⁸ τῇ

φύσει³³ τῇ ἀνθρωπίνῃ:³⁹ τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται **8**

ἀνθρώπων δαμάσαι:³⁸ ἀκατάσχετον⁴⁰ κακόν, μεστὴ⁴¹ ἰοῦ⁴²

¹ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ² πταίω, cause to stumble, stumble. ³ ἅπας, each, every. ⁴ τέλειος, complete, perfect. ⁵ δυνατός, powerful, possible. ⁶ χαλιναγωγέω, bridle, hold in check. ⁷ ἵππος, ου, ό, horse. ⁸ χαλινός, οῦ, ό, bit, bridle. ⁹ μετᾶγω, guide, direct. ¹⁰ τηλικαῦτος, so great, so large. ¹¹ σκληρός, hard, rough. ¹² ἄνεμος, ου, ό, wind. ¹³ ἐλαύνω, drive or push, row. ¹⁴ ἐλάχιστος, least, smallest. ¹⁵ πηδάλιον, ου, τό, rudder, rudder of a ship. ¹⁶ ὁρμή, ῆς, ἡ, impulse, inclination. ¹⁷ εὐθύνω, make straight, guide. ¹⁸ βούλομαι, wish, will. ¹⁹ μικρός, small, little. ²⁰ μέλος, ους, τό, member, limb. ²¹ μεγαλαυχέω, boast, am arrogant. ²² ὀλίγος, little, few. ²³ ἥλικος, how great, how small. ²⁴ ὕλη, ῆς, ἡ, forest, wood. ²⁵ ἀνάπτω, kindle, set on fire. ²⁶ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ²⁷ καθίστημι, set, constitute. ²⁸ σπιλώω, stain, defile. ²⁹ φλογίζω, set on fire, inflame. ³⁰ τροχός, οῦ, ό, wheel, course. ³¹ γένεσις, εως, ἡ, origin, birth. ³² γέεννα, ῆς, ἡ, gehenna, Gehenna. ³³ φύσις, εως, ἡ, nature, inherent nature. ³⁴ θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ³⁵ πετεινόν, ου, τό, bird. ³⁶ έρπετόν, οῦ, creeping thing, reptile. ³⁷ ἐνάλιος, belonging to the sea. ³⁸ δαμάζω, tame, subdue. ³⁹ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁴⁰ ἀκατάσχετος, unrestrainable, unruly. ⁴¹ μεστός, full. ⁴² ἰός, οῦ, ό, rust, poison.

θανατηφόρου.¹ Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν² τὸν θεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν 9
αὐτῇ καταρώμεθα³ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν⁴ θεοῦ
γεγονότας· ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία⁵ καὶ 10
κατάρρα.⁶ Οὐ χρή,⁷ ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτως γίνεσθαι. Μήτι⁸ ἡ 11
πηγὴ⁹ ἐκ τῆς αὐτῆς ὁπῆς¹⁰ βρύει¹¹ τὸ γλυκὺ¹² καὶ τὸ πικρόν;¹³ Μὴ 12
δύναται, ἀδελφοί μου, συκῇ¹⁴ ἐλαίας¹⁵ ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος¹⁶ σύκα
; Οὕτως οὐδεμία πηγὴ⁹ ἄλυκόν¹⁸ καὶ γλυκὺ¹² ποιῆσαι ὕδωρ.

Τίς σοφὸς¹⁹ καὶ ἐπιστήμων²⁰ ἐν ὑμῖν; Δειξάτω²¹ ἐκ τῆς καλῆς 13
ἀναστροφῆς²² τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι²³ σοφίας. Εἰ δὲ ζῆλον²⁴ 14
πικρόν¹³ ἔχετε καὶ ἐριθείαν²⁵ ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ
κατακαυχᾶσθε²⁶ καὶ ψεύδεσθε²⁷ κατὰ τῆς ἀληθείας. Οὐκ ἔστιν 15
αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν²⁸ κατερχομένη,²⁹ ἀλλ' ἐπίγειος,³⁰ ψυχικὴ,³¹
δαιμονιώδης.³² Ὅπου γὰρ ζῆλος²⁴ καὶ ἐριθεία,²⁵ ἐκεῖ ἀκαταστασία 16
καὶ πᾶν φαῦλον³⁴ πρᾶγμα.³⁵ Ἡ δὲ ἄνωθεν²⁸ σοφία πρῶτον μὲν 17
ἀγνή³⁶ ἐστίν, ἔπειτα³⁷ εἰρηνικὴ,³⁸ ἐπιεικής,³⁹ εὐπειθής,⁴⁰ μεστὴ⁴¹
ἐλέους⁴² καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος⁴³ καὶ ἀνυπόκριτος.⁴⁴ 18

¹ θανατηφόρος, death-bringing, deadly. ² εὐλογέω, bless. ³ καταράσθαι, curse. ⁴ ὁμοίωσις, εως, ἡ, likeness, resemblance. ⁵ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ⁶ κατάρρα, ας, ἡ, curse, cursing. ⁷ χρή, it is necessary, it ought. ⁸ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁹ πηγὴ, ἡς, ἡ, spring, fountain. ¹⁰ ὁπή, ἡς, ἡ, opening, hole. ¹¹ βρύω, pour forth, cause to gush forth. ¹² γλυκύς, sweet. ¹³ πικρός, bitter, acrid. ¹⁴ συκῇ, ἡς, ἡ, fig tree. ¹⁵ ἐλαία, ας, ἡ, olive tree. ¹⁶ ἄμπελος, ου, ἡ, vine. ¹⁷ σύκον, ου, τό, fig. ¹⁸ ἄλυκός, salty, saltine. ¹⁹ σοφός, wise. ²⁰ ἐπιστήμων, expert, skilled. ²¹ δείκνυμι, show, point out. ²² ἀναστροφή, ἡς, ἡ, conduct, behavior. ²³ πραΰτης, mildness, gentleness. ²⁴ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²⁵ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ²⁶ κατακαυχάσθαι, exult over, triumph over. ²⁷ ψεύδομαι, lie. ²⁸ ἄνωθεν, from above, again. ²⁹ κατέρχομαι, come down, go down. ³⁰ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ³¹ ψυχικός, natural, wordly-minded. ³² δαιμονιώδης, demonic, devilish. ³³ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ³⁴ φαῦλος, worthless, bad. ³⁵ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ³⁶ ἀγνός, pure, holy. ³⁷ ἔπειτα, then, after this. ³⁸ εἰρηνικός, peaceable, peaceful. ³⁹ ἐπιεικής, yielding, gentle. ⁴⁰ εὐπειθής, compliant, obedient. ⁴¹ μεστός, full. ⁴² ἐλεος, ους, ὁ, pity, mercy. ⁴³ ἀδιάκριτος, unwavering, unambiguous. ⁴⁴ ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy.

Καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν
εἰρήνην.

Πόθεν¹ πόλεμοι² καὶ μάχαι³ ἐν ὑμῖν; Οὐκ ἐντεῦθεν,⁴ ἐκ τῶν ἡδονῶν **4**
ὑμῶν τῶν στρατευομένων⁶ ἐν τοῖς μέλεσιν⁷ ὑμῶν; Ἐπιθυμεῖτε,⁸ **2**
καὶ οὐκ ἔχετε: φονεύετε⁹ καὶ ζηλοῦτε,¹⁰ καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν:
μάχεσθε¹² καὶ πολεμεῖτε,¹³ οὐκ ἔχετε διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς: **3**
αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι¹⁴ κακῶς¹⁵ αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς
ἡδοναῖς⁵ ὑμῶν δαπανήσητε.¹⁶ Μοιχοὶ¹⁷ καὶ μοιχαλίδες,¹⁸ οὐκ **4**
οἴδατε ὅτι ἡ φιλία¹⁹ τοῦ κόσμου ἔχθρα²⁰ τοῦ θεοῦ ἐστίν; Ὃς ἂν
οὖν βουληθῇ²¹ φίλος²² εἶναι τοῦ κόσμου, ἔχθρὸς²³ τοῦ θεοῦ
καθίσταται.²⁴ Ἡ δοκεῖτε ὅτι κενῶς²⁵ ἡ γραφὴ λέγει; Πρὸς φθόνον **5**
ἐπιποθεῖ²⁷ τὸ πνεῦμα ὃ κατώκησεν²⁸ ἐν ἡμῖν. Μείζονα δὲ δίδωσιν **6**
χάριν: διὸ λέγει, Ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις²⁹ ἀντιτάσσεται,³⁰ ταπεινοῖς
δὲ δίδωσιν χάριν. Ὑποτάγητε³² οὖν τῷ θεῷ: ἀντίστητε³³ δὲ τῷ **7**
διαβόλῳ,³⁴ καὶ φεύζεται³⁵ ἅφ' ὑμῶν. Ἐγγίσατε³⁶ τῷ θεῷ, καὶ **8**
ἐγγεῖ³⁶ ὑμῖν: καθάρισατε³⁷ χεῖρας, ἁμαρτωλοί,³⁸ καὶ ἀγνίσατε³⁹

¹ πόθεν, from where? whence. ² πόλεμος, ου, ὁ, war, battle. ³ μάχη, ης, ἡ, fight, conflict. ⁴ ἐντεῦθεν, hence, on each side. ⁵ ἡδονή, ης, ἡ, pleasure, lust. ⁶ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ⁷ μέλος, ους, τό, member, limb. ⁸ ἐπιθυμέω, desire, long for. ⁹ φονεύω, kill, murder. ¹⁰ ζηλώω, be zealous, am jealous. ¹¹ ἐπιτυγχάνω, obtain, attain. ¹² μάχομαι, fight, quarrel. ¹³ πολεμέω, wage war, make war. ¹⁴ διότι, because, on this account. ¹⁵ κακῶς, badly, evilly. ¹⁶ δαπανάω, spend, spend freely. ¹⁷ μοιχός, οὔ, ὁ, adulterer. ¹⁸ μοιχαλὶς, ἰδος, ἡ, adulteress. ¹⁹ φιλία, ας, ἡ, friendship, love. ²⁰ ἔχθρα, ας, ἡ, enmity, hostility. ²¹ βούλομαι, wish, will. ²² φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ²³ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ²⁴ καθίστημι, set, constitute. ²⁵ κενῶς, no purpose, in vain. ²⁶ φθόνος, ου, ὁ, envy, grudge. ²⁷ ἐπιποθέω, long for, strain after. ²⁸ κατοικέω, inhabit, dwell. ²⁹ ὑπερήφανος, arrogant, haughty. ³⁰ ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose. ³¹ ταπεινός, humble, downcast. ³² ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ³³ ἀνθίστημι, resist, oppose. ³⁴ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ³⁵ φεύγω, flee, escape. ³⁶ ἐγγίζω, come near, approach. ³⁷ καθαρίζω, cleanse, make clean. ³⁸ ἁμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ³⁹ ἀγνίζω, purify, cleanse.

καρδίας, δίψυχοι.¹ Ταλαιπωρήσατε² καὶ πενθήσατε³ καὶ 9
κλαύσατε:⁴ ὁ γέλως⁵ ὑμῶν εἰς πένθος⁶ μεταστραφήτω,⁷ καὶ ἡ
χαρὰ εἰς κατήφειαν.⁸ Ταπεινώθητε⁹ ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ 10
ὑψώσεται¹⁰ ὑμᾶς.

Μὴ καταλαλεῖτε¹¹ ἀλλήλων, ἀδελφοί. Ὁ καταλαλῶν¹¹ ἀδελφοῦ, 11
καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ¹¹ νόμου, καὶ κρίνει
νόμον: εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς¹² νόμου, ἀλλὰ κριτὴς.¹³
Εἷς ἐστὶν ὁ νομοθέτης,¹⁴ ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι: σὺ δὲ 12
τίς εἶ ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον;

Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες, Σήμερον¹⁵ καὶ αὔριον¹⁶ πορευσώμεθα εἰς τήνδε 13
τὴν πόλιν, καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν¹⁸ ἓνα, καὶ
ἐμπορευσώμεθα,¹⁹ καὶ κερδήσωμεν:²⁰ οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε²¹ τὸ 14
τῆς αὔριον.¹⁶ Ποία²² γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; Ἀτμίς²³ γὰρ ἔσται ἡ πρὸς
ὀλίγον²⁴ φαινομένη,²⁵ ἔπειτα²⁶ δὲ καὶ ἀφανιζομένη.²⁷ Ἀντὶ²⁸ τοῦ 15
λέγειν ὑμᾶς, Ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ ζήσωμεν, καὶ ποιήσωμεν
τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. Νῦν δὲ καυχᾶσθε²⁹ ἐν ταῖς ἀλαζονείαις³⁰ ὑμῶν: 16

¹ δίψυχος, double-minded, hesitating. ² ταλαιπωρέω, endure hardship, be miserable. ³ πενθέω, mourn, lament. ⁴ κλαίω, weep, weep for. ⁵ γέλως, ὠτος, ὁ, laughter. ⁶ πένθος, οὐς, τό, mourning, sorrow. ⁷ μεταστρέφω, change, turn (about). ⁸ κατήφεια, ας, ἡ, gloominess, dejection. ⁹ ταπεινῶ, humble, humiliate. ¹⁰ ὑψόω, lift up, exalt. ¹¹ καταλαλέω, speak evil of, slander. ¹² ποιητής, οὐ, ὁ, maker, doer. ¹³ κριτής, οὐ, ὁ, judge. ¹⁴ νομοθέτης, οὐ, ὁ, lawgiver, legislator. ¹⁵ σήμερον, today, now. ¹⁶ αὔριον, tomorrow. ¹⁷ ὅδε, this (here), this here. ¹⁸ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ¹⁹ ἐμπορεύομαι, engage in business. ²⁰ κερδαίνω, gain, win. ²¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ²² ποῖος, what sort of? what? of what sort. ²³ ἀτμίς, ἰδος, ἡ, vapor, breath. ²⁴ ὀλίγος, little, few. ²⁵ φαίνω, shine, appear. ²⁶ ἔπειτα, then, after this. ²⁷ ἀφανίζω, destroy, cause to disappear. ²⁸ ἀντί, instead of, in place of. ²⁹ καυχάομαι, boast, glory. ³⁰ ἀλαζονεία, ας, ἡ, pretension, arrogance.

πάσα καύχησις¹ τοιαύτη πονηρά ἐστιν. Εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν 17
καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστίν.

Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι,² κλαύσατε³ ὀλολύζοντες⁴ ἐπὶ ταῖς 5
ταλαιπωρίαις⁵ ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις.⁶ Ὁ πλοῦτος⁷ ὑμῶν 2
σέσηπεν,⁸ καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα⁹ γέγονεν· ὁ χρυσὸς¹⁰ 3
ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος¹¹ κατίωται,¹² καὶ ὁ ἰὸς¹³ αὐτῶν εἰς μαρτύριον¹⁴
ὑμῖν ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ.
Ἐθησαυρίσατε¹⁵ ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. Ἰδοὺ, ὁ μισθὸς¹⁶ τῶν 4
ἐργατῶν¹⁷ τῶν ἀμησάντων¹⁸ τὰς χώρας¹⁹ ὑμῶν, ὁ ἀπεστερημένος
ἅφ' ὑμῶν, κρᾶζει· καὶ αἱ βοαὶ²¹ τῶν θερισάντων²² εἰς τὰ ὦτα²³
κυρίου Σαβαώθ²⁴ εἰσεληλύθασιν. Ἐτρυφήσατε²⁵ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ 5
ἐσπαταλήσατε·²⁶ ἐθρέψατε²⁷ τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ
σφαγῆς.²⁸ Κατεδικάσατε,²⁹ ἐφονεύσατε³⁰ τὸν δίκαιον· οὐκ 6
ἀντιτάσσεται³¹ ὑμῖν.

¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ² πλούσιος, rich. ³ κλαίω, weep, weep for. ⁴ ὀλολύζω, cry out, wail. ⁵ ταλαιπωρία, ας, ἡ, distress, misery. ⁶ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ⁷ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ⁸ σήπω, decay, rot. ⁹ σητόβρωτος, moth-eaten. ¹⁰ χρυσός, οὔ, ὁ, gold, anything made of gold. ¹¹ ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ¹² κατιόω, rust. ¹³ ἰός, οὔ, ὁ, rust, poison. ¹⁴ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁵ θησαυρίζω, lay up, store up. ¹⁶ μισθός, οὔ, ὁ, wages, reward. ¹⁷ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ¹⁸ ἀμάω, harvest, collect. ¹⁹ χώρα, ας, ἡ, land, region. ²⁰ ἀποστερέω, defraud, deprive of. ²¹ βοή, ἡς, ἡ, outcry, shout. ²² θερίζω, reap, gather. ²³ οὖς, ους, τό, ear. ²⁴ σαβαώθ, hosts, armies. ²⁵ τρυφάω, live for pleasure, revel. ²⁶ σπαταλάω, live extravagantly. ²⁷ τρέφω, make to grow, nourish. ²⁸ σφαγή, ἡς, ἡ, slaughter, sacrifice. ²⁹ καταδικάζω, pass sentence upon, condemn. ³⁰ φονεύω, kill, murder. ³¹ ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose.

Μακροθυμήσατε¹ οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας² τοῦ κυρίου. 7

Ἰδοῦ, ὁ γεωργός³ ἐκδέχεται⁴ τὸν τίμιον⁵ καρπὸν τῆς γῆς,
μακροθυμῶν¹ ἐπ' αὐτόν, ἕως λάβῃ ὑετὸν⁶ πρῶϊμον⁷ καὶ ὄψιμον.⁸ 8

Μακροθυμήσατε¹ καὶ ὑμεῖς, στηρίζατε⁹ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ
παρουσία² τοῦ κυρίου ἤγγικεν.¹⁰ Μὴ στενάζετε¹¹ κατ' ἀλλήλων, 9
ἀδελφοί, ἵνα μὴ κριθῆτε: ἰδοῦ, ὁ κριτὴς¹² πρὸ¹³ τῶν θυρῶν¹⁴
ἔστηκεν. Ὑπόδειγμα¹⁵ λάβετε, ἀδελφοί μου, τῆς κακοπαθείας,¹⁶ 10
καὶ τῆς μακροθυμίας,¹⁷ τοὺς προφήτας οἱ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι
κυρίου. Ἰδοῦ, μακαρίζομεν¹⁸ τοὺς ὑπομένοντας:¹⁹ τὴν ὑπομονὴν²⁰ 11
Ἰώβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος²¹ κυρίου ἴδετε, ὅτι πολὺσπλαγχνός²²
ἐστίν καὶ οἰκτιρμῶν.²³

Πρὸ¹³ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε,²⁴ μήτε²⁵ τὸν οὐρανόν, 12
μήτε²⁵ τὴν γῆν, μήτε²⁵ ἄλλον τινὰ ὄρκον:²⁶ ἦτω δὲ ὑμῶν τὸ ναί,²⁷
ναί,²⁷ καὶ τὸ οὐ, οὐ: ἵνα μὴ εἰς ὑπόκρισιν²⁸ πέσητε.

Κακοπαθεῖ²⁹ τις ἐν ὑμῖν; Προσευχέσθω. Εὐθυμεῖ³⁰ τις; Ψαλλέτω.³¹ 13
Ἀσθενεῖ³² τις ἐν ὑμῖν; Προσκαλεσάσθω³³ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς

¹ μακροθυμέω, be patient, suffer long. ² παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ³ γεωργός, οὐ, ὁ, farmer, worker of the soil. ⁴ ἐκδέχομαι, await, expect. ⁵ τίμιος, precious, honorable. ⁶ ὑετός, ου, ὁ, rain. ⁷ πρῶϊμος, dawning, early. ⁸ ὄψιμος, ου, ὁ, late rain, spring rain. ⁹ στηρίζω, establish, fix firmly. ¹⁰ ἐγγίζω, come near, approach. ¹¹ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ¹² κριτής, ου, ὁ, judge. ¹³ πρὸ, before (gen), before. ¹⁴ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹⁵ ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ¹⁶ κακοπάθεια, ας, ἡ, suffering, affliction. ¹⁷ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ¹⁸ μακαρίζω, consider blessed, happy. ¹⁹ ὑπομένω, tarry, endure. ²⁰ ὑπομονή, ἥς, ἡ, endurance, perseverance. ²¹ τέλος, ους, τό, end, purpose. ²² πολὺσπλαγχνος, sympathetic, compassionate. ²³ οἰκτιρμῶν, merciful, compassionate. ²⁴ ὀμνύω, swear, take an oath. ²⁵ μήτε, neither, nor. ²⁶ ὄρκος, ου, ὁ, oath. ²⁷ ναί, yes, truly. ²⁸ ὑπόκρισις, εως, ἡ, hypocrisy. ²⁹ κακοπαθέω, suffer hardship, misfortune. ³⁰ εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ³¹ ψάλλω, sing, sing praise. ³² ἀσθενέω, be weak, sick. ³³ προσκαλέω, summon.

ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτόν, ἀλείψαντες¹ αὐτόν
ἐλαίῳ² ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου· καὶ ἡ εὐχή³ τῆς πίστεως σώσει⁴ 15
τὸν κάμνοντα,⁴ καὶ ἐγερεῖ αὐτόν ὁ κύριος· καὶ ἂν⁵ ἁμαρτίας ᾗ
πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. Ἐξομολογεῖσθε⁶ ἀλλήλοις τὰ 16
παραπτώματα,⁷ καὶ εὔχεσθε⁸ ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῇτε.⁹
Πολὺ ἰσχύει¹⁰ δέησις¹¹ δικαίου ἐνεργουμένη.¹² Ἠλίας¹³ ἄνθρωπος 17
ᾧ ὁμοιοπαθὴς¹⁴ ἡμῖν, καὶ προσευχῇ¹⁵ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι·
καὶ οὐκ ἔβρεξεν¹⁶ ἐπὶ τῆς γῆς ἑνιαυτοῦς¹⁷ τρεῖς καὶ μῆνας¹⁸ ἕξ.¹⁹ 18
Καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν²⁰ ἔδωκεν, καὶ ἡ γῆ
ἐβλάστησεν²¹ τὸν καρπὸν αὐτῆς.

Ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ²² ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ 19
ἐπιστρέψῃ²³ τις αὐτόν, γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας²³ ἁμαρτωλὸν 20
ἐκ πλάνης²⁵ ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει²⁶
πλήθος²⁷ ἁμαρτιῶν.

¹ ἀλείφω, anoint. ² ἔλαιον, ου, τό, olive oil. ³ εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow. ⁴ κάμνω, be weary, ill. ⁵ καὶ, and if, even if. ⁶ ἐξομολογέω, confess, profess. ⁷ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ⁸ εὔχομαι, pray, wish. ⁹ ἰάομαι, heal. ¹⁰ ἰσχύω, be strong, able. ¹¹ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹² ἐνεργέω, work, effect. ¹³ Ἠλίας, ου, ὁ, Elijah. ¹⁴ ὁμοιοπαθής, with the same nature. ¹⁵ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹⁶ βρέχω, send rain, rain. ¹⁷ ἑνιαυτός, οὔ, ὁ, year. ¹⁸ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁹ ἕξ, six, 6. ²⁰ ὑετός, ου, ὁ, rain. ²¹ βλαστάνω, sprout, produce. ²² πλανᾶω, deceive, lead astray. ²³ ἐπιστρέφω, turn to, return. ²⁴ ἁμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ²⁵ πλάνη, ης, ἡ, wandering, error. ²⁶ καλύπτω, cover, veil. ²⁷ πλήθος, ους, τό, multitude.